

140 let OD JURČIČEVE SMRTI IN IZIDA ROMANA ROKOVNJAČI

Janko Kersnik je na spominski slovesnosti povedal

“V vsakej slovenski hiši, od bogatinove palače do revne koč, kjer se bere slovenska knjiga, znano je njegovo ime; in ne le tu, temveč presešlo je ozke meje naše domovine daleč na sever in na jug, in ni ga slovenskega junaka, ki bi ne znal in ne vedel, kdo je bil Josip Jurčič.

/.../

Slaviti hočemo tukaj v rojstnej vasi Josip Jurčičevej, pred rodno njegovo hišo spomin njegov, spomin moža, ki je bil jeden najboljših, najduhovitejših, kar jih je imel in kar jih ima slovenski rod.”

Janko Kersnik (iz govora na veliki slovesnosti na Muljavi, 15. avgusta 1882)

Vir: Arhiv NUK-a

Po popularnosti so Rokovnjači takoj za Desetim bratom. O tem pričajo ponatisi romana pa tudi številne uprizoritve. Na Muljavi so bili postavljeni na oder leta 1987.

Vir: Jurčič in njegovi rojaki skozi čas (ur. Tatjana Lampret), 2015

Jurčič-Kersnikovi Rokovnjači (1881)

Zgodovinski roman Rokovnjači je zasnoval Jurčič, ki je napisal prvih 11 poglavij. Ustvarjal ga je v času, ko se je že boril z neozdravljivo boleznijo. Po njegovi smrti ga je dokončal Janko Kersnik (zadnjih 13 poglavij). Izšli so leta 1881 v Ljubljanskem zvonu, že po Jurčičevi smrti.

Pripoved se odvija med letoma 1810 in 1855. Takrat so v naših krajih delovali rokovnjači in spomin nanje je bil v Jurčičevem času še zelo živ.

Zgodba se začne leta 1810 v času francoskih Ilirskih provinc. Takrat so se zelo razmahnil rokovnjači, ki so imeli tudi svojo skrivno organizacijo in poseben jezik. V središču dogajanja je rokovnjaški poglavar Nande Grog, ki ima ljubezensko zvezo s Polonico. Nande jo nagovarja, da zbežita iz teh krajev in ravno, ko se odpravita, ga ujamejo Francozi. Vendar ujetnik kasneje pobegne, skupaj s svojim dekletom. Čez deset let vsi pozabijo na Grog, za katerim se zabriše vsaka sled. Vrne se Polonica (sedaj brez Nandeta) z osemletno hčerko in izve, da je umrla njena mama. Rokovnjači se spet vrnejo, njihov novi poglavar je sedaj Tomaž Velikonja – Veliki Grog, rokovnjaški papež. Polonica nato doživi visoko starost, na kmetiji sedaj gospodari njen vnuk.